

בית הכנסת תלמידי ישיבת פוניבז' (צעירים)
רח' האדמו"ר מצאנז 10
בני ברק

שיעורים ממורנו ורבינו

מרא דאתרא דשכונת "אדמור מצאנז-והסביבה"

מורנו הגאון ר' יו"ט זנגר שליט"א

פרשת "חיי שרה" (2) – תשפ"ה

התוכן:

1. פיצויים על פי פסק בית משפט . (שבת קודש "חיי שרה") – שיעור 1.

ניתן לצפות ולהוריד את כל שיעורי מרן הרב שליט"א

באתרנו: <http://pninim.co.il/>

תחת הלינק: [שיעורי הגאון רבי יום טוב זנגר](#)

וכן באתר: "דרשו" תחת לינק "עלונים והורדות"

וכן באתר "קול הלשון" תחת לינק "הרב יום טוב זנגר"

בית הכנסת תלמידי ישיבת פוניבז' (צעירים)

רח' האדמו"ר מצאנז 10

בני ברק

שיעור ממורנו הגאון ר' יו"ט זנגר שליט"א

ש"ק פ' חיי שרה תשפ"ה

פיצויים ע"פ פסק בית המשפט

לפני כשתים עשרה שנה, הרחיבו את הבנין של מכון רפואי גדול בבני ברק שמשרת כל תושבי האזור של גוש דן בבדיקות רפואיות, אבל הבניה היתה בין ביום ובין בלילה, והרעש בלילה הפריע הרבה מתושבי האזור, ולא יכלו לישון. כל התלונות לא הועילו, ואחרי כמה שנים תבעו את בעלי המכון ב"בית המשפט" בתביעה ייצוגית, וקנסו אותם בסכום של שבע וחצי מליון ש"ח, ו"פסקו" שכל מי שהיה גר אז תוך 1.2 ק"מ מהמכון, זכאי לקבל פיצוי של 2,500 ש"ח לכל נפש במשפחה, משום שלפי הערכת ה"שופטים", הם סבלו מהרעש, ואם ישאר כסף, המכון צריכים לשלם היתרה לעיריית בני ברק.

כל מי שגר באזור המדובר קיבל מכתב, בה נאמר שיוכיח ע"פ ת.ז. או מסמך אחר שהיה גר שם בתקופת הבניה, וישלמו לו פיצויים. כמה אברכים שאלו שאלות דלהלן: **א.** מכיון שע"פ דין תורה לא מצאנו חיוב ממוני עבור גזל שינה, אי"כ אין שום זכות לפיצוי, וממילא מי שלוקח מכסף הזה הרי זה גזל בידו. **ב.** יש אברכים שטענו שהם לא סבלו כלל, ולא שמעו את הרעשים, וממילא לא מגיע להם, וא"כ האם מותר להם לקחת הכסף בעקבות פסק בית המשפט. **ג.** יוזמי התביעה מעולם לא תבעו המכון לבית דין, אלא שכרו עו"ד לתבוע עבור כל תושבי האזור בבית המשפט, דבר שהוא נגד תוה"ק דכתיב "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", ודרשו חז"ל לפני הדיינים ולא לפני ערכאות, וע"ז נאמר שההולך להתדיין שם, הוא מרים יד נגד תורת משה, וא"כ אם יקבלו כסף מה"פסק דין", הרי הוא מודה בערכאות ר"ל. אבל יש שטענו, מכיון שהנתבעים לא היו באים לבית דין (בפרט שלמעשה, חברת הביטוח שלהם משלמים אך ורק ע"פ פסק בית המשפט – אמנם יש שטענו שחברת הביטוח לא יפצה אותם על רשלנות כזה), א"כ אפשר היה מותר לפנות לערכאות.

כדי לדון בשאלה זו, יש לברר: **א.** האם יש צד להתיר לפנות לערכאות בלי לפנות לב"ד. **ב.** האם מותר לקבל כסף שניתנו ע"פ פסק בית המשפט, שאינו ע"פ תוה"ק. **ג.** מה הדין של תביעה ייצוגית. **ד.** האם מדין תורה יש מושג של פיצוי על גזל שינה. **ה.** האם ניתן למנוע רעש משכן שנמצא בחצר אחר. **ו.** כיון שהנתבע יצטרך לשלם הכסף בכל מקרה (ואין שום צד שמה שנשאר מהכסף ששולם לאנשים, ישאר היתרה אצלו), וכל השאלה היא האם ישלם לאנשים פרטיים או לעיריית בני ברק, האם זה מיקל לקבל את הכסף. **ז.** על הצד שהסכום הנ"ל נקבע דרך פשרה ולא דרך "פסק" ה"שופטים", האם זה מיקל על קבלת כספים מהם.

תביעה לערכאות בלי לפנות לבית דין

יש להסתפק אם יש צורך להזמין הנתבע לב"ד כדי לקבל רשות לפנות לערכאות, כאשר הדבר ברור שהנתבע לא יגיע לב"ד. הכסף קדשים (חוי"מ סי' כ"ו סי"ב) כתב, אם יש אומדנא ידועה לרבים שלא יבא לב"ד, הוא כעין חבר שא"צ התראה, ויכול לתובעו לערכאות גם בלי הזמנה לד"ת. אבל בשו"ת תשובות והנהגות (ח"ג סי' תמ"ה) הקשה עליו, משום שמה שקורין אותו לבא לב"ד הוא כדי לכבד דין תורה, שמראה שהי מעדיף הכי, ולכן אפילו כשמזמין מי שאינו שומר תו"מ, הי' ראוי לפרש דרך משום שהנתבע אינו מוכן לבא לב"ד הוא נאלץ להזמין לערכאות. בשו"ת מהרש"ם (ח"ג סי' קצ"ה סוד"ה מכתבו) ג"כ הביא פוסקים כשיטת הכסף קדשים, ובשו"ת טוב טעם ודעת (ח"ג סי' רס"א) כתב שהמנהג בכה"ג לפנות לערכאות ללא רשות ב"ד, אבל בעל המנחת יצחק זצ"ל פסק דצריך להזמין פעם אחת לפני שנותנים לו רשות (ע"י שו"ת תשוה"נ ח"ד סי' ד"ש ד"ה והנה).

האם "בית המשפט" בא"י שיושבים שם שופטים יהודים נחשב כערכאות

כתב החזו"א (סנהדרין סי' ט"ו סוסק"ד) שישראל ששופט ע"פ חוקים בדויים דינו כערכאות, וז"ל הדבר יותר מגונה שהמירו את משפטי התורה על משפטי ההבל, וגם אם בני העיר יסכימו, אין בהסכמתם ממש, ואם יכופו ע"ז, משפטם גזלנותא ועושק, ומרימים יד נגד תורת משה עכ"ל (וע"ע בט"ז סי' כ"ו ס"ג ותומים שם סק"ב). והא דאמרינן דינא דמלכותא דינא (הגם שנחלקו בראשונים אם שייך בכלל בא"י), היינו דווקא בדברים שיש למלך הנאה או כבוד בהם (עי' רמ"א חו"מ סוס"י שס"ט),

תביעת פיצויים מחברת ביטוח בבית המשפט

מעשים בכל יום שאחד מזיק חברו בגופו או בממונו, כגון בתאונת דרכים ר"ל וכדומה, והמזיק מוגן מתביעות כנגדו ע"י חברת ביטוח, אבל בכתב הפוליסה התנו החברת ביטוח שרק פסק בית המשפט מחייב אותם. והנה אם המזיק יסכים להתדיין בבית דין ולא בערכאות, אם ב"ד יחייבו אותו לשלם, לא יקבל שום החזר מחברת הביטוח, ולא יוכל לממש זכויותיו ששילם עבורם לחברת הביטוח, וממילא יוצא שחברת הביטוח שמסרבת להגיע לב"ד היא חוטא נשכר, שלא תצטרך לשלם עבור הנזק, ועכצ"ל כיון שהמזיק הוא מבוטח, הרי הניזק תובע גם את המזיק וגם את חברת הביטוח לבית דין, ואם חברת הביטוח יסרבו לבא, ממילא ב"ד יתנו רשות לתובע לפנות לערכאות, ואפילו אם בפוליסה כתוב מפורש שכל הדין ודברים ביניהם יהי רק בבית המשפט, וממילא ידוע שהחברה לא תגיע לב"ד, בכל זאת לכתחילה יש להזמין אותם עכ"פ פעם אחת כפסק בעל המנחת יצחק זצ"ל (ודלא כשיטת הכסף קדשים סי' כ"ו ס"ד ושו"ת מהרש"ם ח"ג סי' קצ"ה שנקטו דאם יש אומדנא ידועה לרבים שהנתבע לא יבא לב"ד, מותר לתובעו בערכאות גם בלי הזמנה לדין תורה), ומ"מ א"צ להזמין ג"פ.

קבלת כסף ע"פ פסק בית המשפט

אבל לכאורה יש מקום לדון לגבי קבלת כסף מחברת הביטוח, כאשר הסכום נקבע ע"י ערכאות, והרבה פעמים בית המשפט מחייב לשלם יותר ממה שמגיע לתובע ע"פ דין תורה, והרי רע"א (חו"מ סי' כ"ו ס"א) הביא בשם התשב"ץ (ח"ב סי' ר"צ), שאם דן לפניהם כאשר דיניהם אינם כדיננו, הרי הוא גזלן ופסול לעדות (ולפי"ז צריך לזהר מאוד שלא להתכבד להיות עד קידושין) עד שישלם מה שנטל מהנתבע שלא כדין, ואם קידש אשה באותו ממון שנטל כדיניהם שלא כדיננו, אינה מקודשת, דלא קיי"ל דסתם גזילה יאוש בעלים הוא.

בשו"ת תשובות והנהגות (ח"ג סי' תמ"ד) דן בשאלה זו, כאשר התובע נפצע קשה ורוצה לתבוע פיצויים מחברת הביטוח בבית משפט, ושם יקבל הרבה יותר פיצויים ממה שב"ד היו מחייבים הנתבע. והנה נפסק בשו"ע (חו"מ סי' א' ס"ב) דבזה"ז אין דנין דיני חבלות כיון שאין לנו דינים סמוכים בא"י, ומבואר ברמ"א (שם) דגם ריפוי ושבית אין דנין מן הדין, ואעפ"כ חברת הביטוח מתחייבת לשלם סכום גבוה מאוד, ועל דעת כן כל מבוטח משלם דמי ביטוח, וממילא כיון שהרמ"א כתב שהמנהג לפייס הנחבל בסכום הנראה לב"ד, מסתבר לומר שראוי לחייב חברת הביטוח בסכום הגבוה כפי שרגילים לשלם ע"פ הערכאות, דעל דעת כן הם משלמין ומקבלין דמי ביטוח, והנחבל דורש סכום גבוה להתפייס, והחובל אינו מפסיד מזה, ומצד חברת הביטוח, הלא הם התחייבו לשלם כפי שיפסקו להם תמורת התשלומים החודשיים שקיבלו (אבל ע"ש שחידש, דאחרי פסק דינם, יבא התובע לב"ד שיקבעו לו הסכום הסופי, ויש מקום גדול לדון בחידוש זה ואכמ"ל).

היזק רעש מחצר לחצר

יש להסתפק אם יש זכות למנוע שכן מלעשות רעש בדירתו, כגון מי שרוצה לחנך את הילד שלו שלא להשתמש במוצץ, והוא בוכה כל הלילה ומפריע לשכנים, דמצד אחד הוא עושה בשלו, אבל מצד שני השכנים סובלים מזה, ואת"ל שהשכנים בבנין יכולים למנוע רעש כזה, האם שכנים בבנין אחר גם יש להם זכות טענה, דאפשר מחצר לחצר אין זכות לתבוע שלא יעשו רעש. עוד יש להסתפק, דאפילו אם אין זכות למנוע רעש שהשכן עושה בדירתו, אבל בחולה יתבאר שיש לו זכות טענה, וא"כ יש להסתפק מה הדין בבן אדם בריא שמפריעים שינתו כל לילה ברעש בנייה, האם הוא מוגדר כחולה, משום שהוא יחלה מחסרון שינה מידי לילה בלילה.

כ' בשו"ע (ח"מ סי' קנ"ו ס"ב) חנות שבחצר יכולים השכנים למחות בידו, ולומר לו אין אנו יכולים לישן מקול הנכנסים ויוצאים, אבל הרמ"א כתב, וי"א (שיטת הריב"ש) דכל מה שעושה בחנותו ובביתו, אפילו לכתחילה אינן יכולים למחות, ודווקא בני אדם בריאים, אבל אם הם חולים והקול מזיק להם, יכולים למחות. והנה במש"כ הרמ"א שחולה יכול למחות, כ' החזו"א (בי"ב סי' י"ג סוסק"א) דהיינו דווקא בדבר שאינו עיקר שימוש הדירה, כגון קול הפטיש וקול הריחיים, אבל בדברים שרוב בני"א עושים בבית, ולפעמים תשמישים ודיבורם משמיע קול, אין החולה יכול למחות בהם, וכתב וז"ל ורשאי אדם לבנות בית אצל חברו, ולהכניס את העוללים והיונקים שצועקים בלילה, ואין החולה יכול לעכב עליו, דהרי אינו חייב לצאת מדירתו עכ"ל. ולפי"ז מובא בחוט שני (על מזוזה וברכות - מילי דנזיקין עמוד ר"פ), שאם תינוק בוכה בלילה ומפריע לשכנים, אם ההורים סבורים שלתועלת התינוק עדיף שיניחוהו לבכות, מן הדין א"א לחייב ההורים להשתיקו, דאין עליהם שם מזיק, דלא גרע מחולה שצריך מכשיר מרעיש שמותר להפעילו בלילה, ומ"מ אם יש שם חולה שהרעש מפריע לו, יכול לעכב, וכמו"כ ישנם דברים שבאמצע הלילה כולו כחולים לגביה. ובמשפטי החושן (נזקי שכנים סי' קנ"ו ביאורים סקכ"א עמוד רמ"א) הביא בשם פוסקי זמנינו, שהיום שנחלשו הדורות, ומניעת שינה גורמת לעייפות, כל אדם יכול למחות ולמנוע משכנו שלא יעשה רעש בשעות המקובלות למנוחה ושינה דהיום הכל חולים אצל השינה.

בשו"ת ראש אליהו (ח"ג סי' כ"א) הוכיח, דקול הרעש הגורם לחולי, אסור גם אם הוא בא מחצר אחרת. וע"ש (שם סי' י"ג סק"ט) שהביא שבשו"ת הריב"ש (סי' קצ"ו) מוכח להדיא דגם בחצר אחרת יכול למחות, דהרי כתב וז"ל וכן הטענה הג' שטען ראובן מפני חולי אשתו שמזיק לה בראשה, גם זו טענה גדולה, ואע"פ ששנינו במשנה "אבל אינו יכול למחות בידו, ולומר לו איני יכול לישן מקול הפטיש ומקול הריחיים", ואפילו בחנות שבחצר, כש"כ בזה שהוא בחצר אחרת, זהו בשאר בני אדם הבריאים, אבל כיון שהאשה זו מוחזקת בחולה, אין לך גירי גדול מזה, והו"ל כקוטרא וביה"כ, ואם במה שהאדם קץ מחמת שהוא מאניני הדעת הו"ל לדידי כקוטרא וביה"כ, כש"כ במה שמזיקו בגופו מחמת שהוא חולה או חלוש המזג עכ"ל. הרי להדיא שהחולה יכול למחות אף על רעש שבחצר אחרת.

ואמנם האי הילכתא היא לגבי חולה, אבל יש לפקפק על עשיית רעש בשעות שסתם בני אדם ישנים, שזה נחשב כאילו האדם חולה, שכל אדם אם יפריעהו ממנוחתו לא יוכל לתפקד במשך היום בצורה ראויה וכנ"ל, ואע"פ שהרעש בא מחצר אחרת, מ"מ בחולה יכול למחות, ואם ע"י הרעש אינו יכול לישון בלילה, הרי זה נחשב כחולה לגבי זה, בפרט שנחשב כמזיקו (וע"ע פתחי חושן נזיקין פי"ג הערה כ"ד).

וע"ע בפתחי חושן (נזיקין פי"ג הערה כ"ה ד"ה ויש) שכתב וז"ל ויש להמנע גם מהכרזות ברמקול בשעות הלילה המאוחרות, שזה מונע מלישן, ואע"פ שהוא כחצר אחרת, נראה שמ"מ יש למנוע לכתחילה עכ"ל.

ליהנות מקנס שבכל אופן לא ישאר אצל הנתבע

ויש לדון בעוד סברא, דלפי הקנס שהוטל על המכוון, בכל אופן הם יצטרכו לשלם מלא סכום הקנס, בין אם התושבים שניזוקו יקבלו אותו, או שהיתרה ישולם לעיריית בני ברק, וכיון שה"מכוון" וחברת הביטוח בלא"ה ישלמו את הכסף, א"כ אם האברך יקבל את הכסף, הוא רק גורם שהעירייה תקבל פחות כסף, וכיון שלהם בודאי לא מגיע שום תשלום, ממילא אין שום סיבה שהתושבים שם לא יקבלו את הכסף.

גזל שינה

גזל שינה אסור לכו"ע, ואמנם נפסק בשו"ע (ח"מ סי' קנ"ו ס"ג) שמותר ללמד תינוקות ישראל תורה בתוך ביתו, ואין השכנים יכולים למחות בידו ולומר לו אין אנו יכולים לישן מקול התינוקות של בית רבן (וע"ע בשו"ע יו"ד סי' רמ"ה סכ"ב), וא"כ מוכח דבלא"ה יש טענת נזקי שכנים כשמונע ממנו מלישון, ובפרט שהפתי"ש (ח"מ סי' קנ"ו סק"ב) הביא בשם הלבוש, וז"ל אותם הדורים בבית חורף אחד כנהוג במדינות אלו מחמת דוחק דירה, נ"ל ודאי שכל אחד יכול למחות בחבירו אפילו להיות מלמד תינוקות של ישראל תורה באותו בית החורף שהוא דד שם עמו, שזה ודאי אין דעת רוב העולם סובלתו, ועל דעת זה לא נשתתף עמו בדירה זו, אם לא שהתנה מתחילה עכ"ל. הרי מבואר שאם השכנים גרים באותו חדר, בודאי שיש טענה

שמפריע לו בשינתו (וני"מ טובא בחיוב זהירות של בחורי ישיבה הישנים בחדר אחד), אבל עדיין לא שמענו מה גדר האיסור.

מביאים בשם מרן החפץ חיים זצ"ל (החפץ חיים ופעליו ח"ג עמוד תתר"צ) שהמעיר את חברו משינתו הוא גזלן, משום שגזל ממנו את מנוחתו, וזוהי גזילה שאין לה השבה. אמנם בשו"ת שבט הלוי (ח"ז סי' רכ"ד) העיר, דלא שייך גזל רק אם גזל חפץ שהגזלן ישתמש בו או יהנה ממנו (עי' ב"ק ע"ט: גזלן היכי דמי, אמר ר' אבהו כגון בניהו בן יהודע, שנאמר "ויגזול את החנית מיד המצרי ויהרגהו בחניתו"), משא"כ ביטול שינה שהוא בגדר מבטל תועלת וטובת חברו. אבל הוסיף דמ"מ יש בזה איסור, אלא שהעירו לו מהא דמבואר בברכות (ו:): "גזלת העני בבתיכם" לענין גזילת ברכת שלום, הרי שיש גזילה גם שלא בגזילת חפץ (ועי' מה שהעיר עליו בשו"ת משנה הלכות ח"ד סי' קצ"ט).

בשו"ת קרן לדוד (או"ח סי' י"ח ד"ה והנה אי) דן לגבי גזל שינה, וכי דאע"פ שאינו מעשה גזל כיון שאינו גזל חפץ ממנו, מ"מ עובר על איסור צער בעלי חיים שהוא איסור דאורייתא, דהרי מצינו שיש מצות פריקה וטעינה באדם, וגם למ"ד שצער בעלי חיים לאו דאורייתא, מ"מ ודאי אסור מדאורייתא משום אונאת דברים. והפתחי חושן (גניבה ואונאה פט"ו הערה ג' ד"ה בספר) הביא שיש בזה איסור "לא תונו" כיון שמצער את חברו, ואיסור "ואהבת לרעך כמוך". הרי מבואר דאמנם יש כמה איסורים בגזל שינה, אבל לא מצאנו שיש חיוב תשלום ע"ז.

קבלת ממון ע"פ פסק ערכאות

לפי"ז יש לדון אם יש היתר לקבל פיצויים על גזל שינה ע"פ פסק של הערכאות. והנה יש שרצו ללמד זכות להתיר לקבל כסף ע"פ פסק בית המשפט משום דינא דמלכותא דינא (עי' ב"ק קי"ט: ושוי"ע חו"מ סי' שס"ט) כיון שהשופטים מקבלים את כוחם מהשלטונות, וכידוע שנחלקו הראשונים אם בא"י יש דינא דמלכותא דינא, אבל בלא"ה, כבר הביא רע"א הנ"ל (חו"מ סי' כ"ו ס"א) בשם התשב"ץ (ח"ב סי' ר"צ), שאם דן לפנייהם כאשר דיניהם אינם כדיננו, הרי הוא גזלן ופסול לעדות עד שישלם מה שנטל מהנתבע שלא כדין, ואם קידש אשה באותו ממון שנטל כדיניהם שלא כדיננו, אינה מקודשת, דלא קיי"ל דסתם גזילה יאוש בעלים הוא, וכן פסקו בשו"ת השיב משה (חו"מ סי' צ') ושו"ת מהריא"ז ענזיל (סי' ד'), והסבירו דכל האי דינא דמלכותא דינא הוא רק בדברים שהם קבועים ומוחלטים ע"פ חוק המלך, ואינם תלויים בסברא או בשיקול הדעת כגון מסים וארנוניות, אבלבדבר שתלוי בסברא ושיקול הדעת, ועשוי להשתנות מזמן לזמן או מאדם לאדם, לא אמרינן דדמ"ד. ולפי"ז חיובי קנסות או תביעות ייצוגיות שאינם קבועים ומוחלטים בחוק, אלא תלויים בשיקול דעתו של השופט, אינם בכל דדמ"ד.

והנה בשו"ת הרשב"א (ח"א סי' תרי"ב) דן אם מותר לקבל ממון שהשלטון קנס ישראל אחר, ותי' וז"ל אם השלטון הזה יש בו כח לעשות חוקים בעירו, דינו דין, דקיי"ל דדמ"ד עכ"ל, ולכן התיר לישראל לקבל את הקנס, וני"מ טובא במי שהגיע ממון הקנס לידיו בלי שיבקש (כגון בנד"ד שה"מכוון" התחייב לשלם, והאברכים לא תבעו את ה"מכוון" כלל), דהרי בנד"ד ה"מכוון" או חברת הביטוח צריכים לשלם את הכסף, וכל הנ"מ הוא למי ישלמו, לאלו שגרו באזור שם או לעיריית בני ברק, וא"כ הם אינם "תובעים" ומוציאים כסף מהנתבעים, משום שהכסף חייב לצאת מהנתבעים בכל אופן. שוב הראו לי את "פסק הדין" של בית המשפט המחוזי בתל אביב – יפו, ושם כתוב שהצדדים הגיעו לפשרה, ובית המשפט רק אישר את הסדר הפשרה, ונתן לו תוקף פסק דין. לפי"ז הרבה יותר קל לקבל את הכסף, כיון שהנתבעים התפשרו לשלם, והחיוב לשלם, וגובה התשלום לא היה ע"פ פסק הערכאות.

אבל יש להעיר ע"ז לפי מה שנפסק בשו"ע (חו"מ סי' ס"ח ס"א), דשטר פשרה הנעשית בערכאות הרי הוא כחרס, והסביר הסמ"ע (סק"ג) דאף שקנו מידן לקיים הפשרה, לא מהני משום דפשרה קרויה דין, והם פסולין לדין. אבל יתכן מאוד שנד"ד שאני, משום שאחרי שהעלו כל הצדדים, הפשרה נעשתה בין הצדדים, בינם ובין עצמם, ולא ע"פ פסק ה"שופט" בבית המשפט.

לפי"ז גם אלו שגרו באזור בתקופה ההיא, ולא סבלו מהרעש, מ"מ כיון שהנתבעים רוצים לשלם לכולם בדרך פשרה, ובפרט שאי אפשרות לברר מי בדיוק סבל מחוסר שינה ומי שלא סבל, לכן על דעת כן הם מוכנים בדרך פשרה לכל התושבים באותו איזור.

האם הנאה מתביעה ייצוגית נחשבת כפניה לערכאות

חלק מהאברכים שאלו, שמעולם לא פנו לערכאות, ולא עברו על הפסוק "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם", ודרשו חז"ל לפני הדיינים ולא לפני ערכאות, ולכן האם תביעה ייצוגית זו נחשבת כפניה לערכאות מצידם. ולכאורה הדבר פשוט, דאף שהחוק הגדיר את הקבוצה כמי שהסכים להגשת התביעה, אבל מבחינת הלכות חו"מ אין מי שנכלל בקבוצה כמי שתובע בערכאות, דהרי לא שאלו אותו לרצונו ולא היה צריך לחתום על מסמך כל שהוא, אלא שבית המשפט מצידו, בכדי להחליט כמה אנשים ניזוקו מהתביעה, מחליט מי הם הניזוקים, וא"כ הם לא פנו לערכאות, וכל הנדון הוא אם מותר ליהנות מפסק בית המשפט בתביעה ייצוגית, וא"כ בנד"ד שנעשתה פשרה בין הצדדים, בודאי הרבה יותר קל, וי"א שגם בעצם תביעה ייצוגית, אם הוא נגד חברת ביטוח יש להקל, כיון שזו היא ההסכם בין המבוטח להחברה (ועי' מש"כ בזה הגר"א וייס שליט"א בדרכי הוראה ח"ו עמוד קי"א).

תבנא לדינא, נראה שבנד"ד מותר לקבל הכסף, בין אם סבל מהרעש ובין אם לא סבל מהרעש, ובכל אופן כיון שהדבר נעשה דרך פשרה בין הצדדים, אין איסור בקבלת הכסף, בפרט שיצטרכו לשלם את כל הכסף לגורמים אחרים, בין אם תושבי האזור יבקשו לקבל מהם, ובין אם לא יבקשו.